

Oponentský posudek dizertační práce

Využití nádorových markerů v pooperační prognóze nemalobuněčného karcinomu

autora MUDr. Jarmila Šafránka z Chirurgické kliniky LF UK, Plzeň

Autor se ve své dizertační práci věnuje problematice sledování hladin nádorových markerů při stanovení prognózy pooperačního průběhu u pacientů po plicních resekcích pro plicní karcinom nemalobuněčného typu. Autor je členem hrudně chirurgického týmu na pracovišti prof. Třesky z chirurgické kliniky LF UK v Plzni. Bronchogenní karcinom patří k nejčastějším nádorům u mužů, častým u žen, s incidencí 90/100 000/rok. Jde o závažný medicínský, ale i společenský problém. Klasickým a základním léčebným postupem je chirurgická resekce (i při bohužel nízké operabilitě kolem 15%). Téma práce je aktuální, jde o další vyšetřovací modalitu, která může být přínosem nejen v diagnostice, ale i při sledování průběhu po plicních resekcích. Je to metoda, která je zatím na okraji zájmu jak chirurgů, tak pneumoonkologů.

Předložená dizertační práce se po formální stránce skládá z teoretické a literárně rešeršní části (str. 6 -33) a části, která zpracovává klinický soubor autora (str. 34-86). Celkový rozsah práce je 102 stran, vlastní text je na 80 stranách. Práce je doplněna kopiemi 3 publikací s danou tematikou, 2x jde o publikace autora a jednou je jako spoluautor. V souhrnu literatury je uvedeno 134 prací na dané téma. Práce je doplněna 38 obrázky a grafy, 25 tabulkami. Je napsaná dobrou češtinou, po technické stránce je pečlivě zpracována počítačovou technikou na velmi dobré úrovni, včetně vyobrazení.

Cílem práce bylo vypracování prognostického indexu celkového a bezpříznakového přežití s využitím nádorových markerů u pacientů po plicní resekcí pro plicní karcinom. V klinickém souboru autora je 125 pacientů po plicní resekcí pro karcinom v období 2004 - 2007. Hned po resekcí byla z plicního nádoru odebrána část nádoru na vyšetření, odběry ze séra byly prováděny před operací a dále v půl ročních intervalech. Materiál byl zpracován v laboratoři imunoanalýzou. Hodnoceny byly klasické markery (Cyfra 21-1, CEA, TK,TPS, NSE), dále exprese MMP-7 a TIMP-1.

Výsledky jsou zobrazeny v tabulkách, grafech a sloupcových diagramech pro jednotlivé markery, využívajících metod srovnávací analýzy. Po zhodnocení celého souboru autor závěrem shrnuje: pro klinické využití uNSCLC pro odhad malignity a prognózy má stále největší význam stanovení CYFRA 21-1 u epidermoidního karcinomu, CEA u

adenokarcinomu. Význam má i stanovení TK a TPS, které odrážejí rychlou buněčnou proliferaci. NSE se ukázala jako nevhodná k monitoringu NSCLC. Jako nově přínosný se jeví onkomarker Mono Total u epidermoidního karcinomu. MMPs a TIMPs nejsou vhodné k monitoraci a předpovědi přežití.

Otázky pro autora:

1. jaká je dostupnost a finanční náročnost imunoanalytických vyšetření
2. jak se autor podílel na operativě plicního karcinomu v daném souboru
3. jak se autor podílel na laboratorních vyšetřeních a jejich hodnocení

Závěr:

Autor práce MUDr. Jarmil Šafránek ve své dizertační práci zpracoval problematiku vyčerpávajícím způsobem. V práci je kompletně posouzen význam jednotlivých v současnosti užívaných onkomarkerů všech typů. Téma práce je aktuální a významné vzhledem k četnosti tohoto onemocnění v populaci. Dizertace splnila sledované cíle. Autor prokázal schopnost zpracovat dané téma komplexním způsobem, upřesnil význam jednotlivých onkomarkerů při sledování pacientů po resekci pro plicní karcinom. Zvolené metody zpracování jsou na úrovni současných poznatků, práce je přehledně zpracována. Autor doplnil mezeru v diagnostických možnostech sledování možnosti vzniku recidivy u plicního nádorového onemocnění. Práce splňuje podmínky dizertační práce a doporučuji práci k obhajobě.

Prof. MUDr. Jan Schutzner, CSc.

III. chirurgická klinika 1. LF UK, Praha, FN Motol

V úvalu 84

150 00, Praha 5

tel. 2 2443 8001 fax 2 2443 8020